

СТРАХУВАННЯ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОМПАНІЙ НА ЗАСАДАХ ЗМІШАНОГО ФІНАНСУВАННЯ РИЗИКУ

Об'єктивною реальністю сьогодення є глобалізація світової економіки і формування єдиного ринку товарів, послуг, капіталів, робочої сили, знань. Особливо активними є процеси концентрації, злиття та поглинання на страховому та перестраховальному ринках [1]. Провідну роль у цих процесах відіграють транснаціональні компанії (ТНК), які сприяють поширенню новітніх технологій виробництва й управління, створенню нових робочих місць, інвестують значні ресурси в економіку держави-реципієнта. Разом з тим вони потребують захисту від матеріальних та фінансових збитків, які виникатимуть під час роботи у різних країнах. Ефективним способом вирішення цієї проблеми є страхування шляхом створення кептивних та залучення фронтингових страховиків.

Кептивне страхування поєднує в собі утримання малих і середніх збитків материнської компанії та афілійованих структур і передавання на перестраховання крупних збитків засновника. Найчастіше кептивний страховик не має ліцензії на здійснення страхової діяльності на територіях, де зосереджені ризики збитків материнської компанії та її філій. Оскільки процес отримання страхової ліцензії є тривалим, дорогим чи, навіть, неможливим через особливості національного законодавства країни розташування бізнесу, то ТНК доцільно вдається до послуг місцевих страхових компаній, які пізніше перестраховують застраховані ризики у згаданого кептивного страховика. Тобто відбувається «оренда» ліцензії місцевого страховика за обумовлену плату. Страхові компанії, які мають ліцензію і страхують ризики в одній країні, а потім повністю чи переважно частину ризику перестраховують, як правило, за кордоном, у страховій практиці називають фронтинговими [2].

Суб'єктами страхування виступають : материнська компанія та афілійовані структури як страхувальники, фронтингова компанія як прямий страховик, кептивний страховик як цесіонарій, перестраховики як ретроцеденти. Материнська компанія сплачує страхову премію на користь фронтингової компанії, яка після утримання комісійної винагороди, передає її кептивному страховику. Тут кептивна компанія діє як перестраховик, який у своїй діяльності керується національним законодавством, але за допомогою ретроцесії може розмістити частину ризику на глобальному перестраховальному ринку.

Наведена схема страхування дає можливість кептивному страховикові отримати інвестиційний дохід на його резерви збитків, оскільки відшкодування збитків відбувається з певним часовим лагом. Кептивна компанія отримує також інвестиційний дохід від розміщення резерву незаробленої премії. Оскільки кептиви страхують переважно ризики своїх засновників і мають через це низьку збитковість, то перестраховики надають їм перестраховальне покриття за нижчими тарифами. Таким чином, ТНК застраховані місцевими страховиками, але мають перестраховальний захист визнаних міжнародних перестраховиків.

Недоліком планів страхування ТНК на засадах змішаного фінансування ризику є те, що комісійна винагорода фронтингової компанії може бути необґрунтовано великою або ця компанія стане неплатоспроможною. Для вирішення останньої проблеми в договір перестраховання доцільно внести застереження «Про пряму вимогу до перестраховика», щоб страхувальник міг вимагати від перестраховика прямого відшкодування збитків у випадку неплатоспроможності страховика [2]. Крім того, за законодавством окремих держав страхові премії можуть оподатковуватися.

Страхування транснаціональних компаній на засадах змішаного фінансування ризику дає їм можливість консолідувати свою світову страхову програму. Материнська компанія використовує кептивного страховика для утримання глобальних корпоративних ризиків всередині групи, а фронтингова компанія, яка здійснює пряме страхування в різних країнах, навзаєм перестраховує ризики в кептивного страховика.

Література:

1. Прокоф'єва О.В. Особливості розвитку світового ринку перестраховання / О.В. Прокоф'єва // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка. – №156. – 2014. – С. 77-81.
2. Ермакова В.А. Ретроспектива страхової зашити транснаціональних компаній / В.А.Ермакова // Проблеми сучасної економіки. – №2 (46). – 2013. – С.98-100.